

Ö?retmen Öz-yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ö?retmen Öz-yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27121>

Özet

Ö?retmen Öz-yeterlilik Ölçe?i, yabanc? dilde haz?rlanm?? bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas? çal??mas?d?r. Ölçek, ö?retmenlerin mesleki görevlerini ba?ar?yla yerine getirebileceklerine dair sahip olduklar? **öz-yeterlilik** inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmittir. Toplam 8 maddeden ve iki alt boyuttan (Ba?a Ç?kma Davran??? ve Yenilikçi Davran??) olu?an bu araç, 4'lü Likert Tipi Ölçek format?nda derecelendirilmektedir. Ölçe?in güvenilirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) .79 olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen öz-yeterlili?i, uyarlama, e?itim psikolojisi, ba?a ç?kma davran???, yenilikçi davran??, Cronbach Alfa, ö?retmenlik

Yazarlar

Y?lmaz, M., Köseo?lu, P., Gerçek, C., Soran, H.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?retmenlerin mesleki yeterliliklerine olan inanç düzeylerini, yani **öz-yeterlilik** algılar?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde Türkçe ba?lam?nda de?erlendirmektir. Bu uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki e?itim ara?t?rmacılar?na, ö?retmenlerin zorluklarla ba?a ç?kma ve mesleki yeniliklere adapte olma yeteneklerini ölçebilecekleri standart bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Özgün ölçe?in yabanc? dildeki yap?s?n? koruyarak, Türk e?itim sistemine özgü kültürel ve dilsel farklılıklar? dikkate alarak, ö?retmenlerin s?nf yönetimi, ö?renci motivasyonu ve yeni pedagojik yakla??mlar? uygulama becerileri hakk?ndaki inançlar?n? belirlemek amaçlanmıştır.

Yap?

Ö?retmen Öz-yeterlilik Ölçe?i, ö?retmenlerin mesleki yeterlili?e dair inançlar?n? ifade eden **öz-yeterlilik** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, iki ana alt boyutta incelenmektedir ve toplam 8 maddeden olumaktadır:

Ba?a Ç?kma Davran??? (5 Madde): Ö?retmenlerin zorlu ö?renci durumlar?, s?nav haz?rlıklar? ve genel ö?retim zorluklar? kar??s?nda etkili olabilme becerilerine olan inançlar?n? yansıtır.

Yenilikçi Davran?? (3 Madde): Ö?retmenlerin e?itim alan?ndaki yeni geli?meleri ve yakla??mlar? kabul etme, ?üpheci meslektaşlar?na ra?men uygulama ve mesleki geli?im gösterme

yeterliliklerine olan inançlar?n? ifade eder.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Yap? geçerlili?ini incelemek için **Temel Bile?enler Analizi** (Principle Component Analysis) kullan?larak **faktör analizi** gerçekleştirilmi?tir. Bu analiz, ölçe?in teorik olarak varsay?lan iki alt boyutlu yap?s?n?, Türkçe verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu kan?tlam??t?r.

Yap?lan analizler, uyarlanan ölçe?in Türk kültürüne ve e?itim ba?lam?na uygun bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu göstermi? ve orijinal yabanc? dildeki ölçe?in yap?s?sal özelliklerini büyük ölçüde korudu?unu do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Uyarlanan ölçe?in iç tutarlılık güvenilirli?i, yaygın olarak kullan?lan bir yöntem olan **Cronbach Alfa** katsay?s? ile hesaplanm??t?r. Yap?lan hesaplama sonucunda, ölçe?in bütünü için Alfa de?eri **.79** olarak belirlenmi?tir.

Genel olarak psikometrik çal??malarda kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyi olan .70 e?i?inin üzerinde olmas?, Ö?retmen Öz-yeterlilik Ölçe?i'nin iç tutarlılık?n?n yeterli oldu?unu göstermektedir. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlar niteliktedir.

Faktör Analizi

Yap?lan **faktör analizi**, ölçe?in toplamda 8 maddeden olu?an ve iki ana faktöre ayr?lan yap?s?n? ortaya koymu?tur.

Birinci Faktör (Ba?a Ç?kma Davran???): Bu faktör 5 maddeden (maddeler 2, 3, 4, 5, 6) olu?maktadır. Bu faktörde yer alan maddelerin faktör yük de?erleri .644 ile .759 aras?nda de?irmektedir. Bu yük de?erleri, maddelerin ilgili faktörü güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

?kinci Faktör (Yenilikçi Davran???): Bu faktör 3 maddeden (maddeler 8, 9, 10) olu?maktadır. ?kinci faktörde yer alan maddelerin faktör yük de?erleri ise .779 ile .834 aras?nda yüksek düzeyde seyretmektedir, bu da maddelerin yenilikçi davran?? yap?s?n? etkin bir ?ekilde ölçtü?ünü belirtmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 4'lü Likert Tipi Ölçek

Derecelendirme: Ölçekte yer alan maddeler şu seçeneklerle derecelendirilmiştir: **Bana uygun değil, Bana nadiren uygun, Bana çoğunlukla uygun, Bana tamamen uygun.**

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler/Eğitimciler

Yaş Grubu: Yetişkin (Öğretmenlik mesleğini icra edenler)

Popülasyon Detayları: Çalışma, öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen öz-yeterliliği, eğitim araştırmaları, psikometri, faktör analizi, güvenirlik katsayısı, Temel Bileşenler Analizi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Miraç Yılmaz

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: mirac@hacettepe.edu.tr

Çalışma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara (Çalışmanın yapıldığı döneme ait bilgi)

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için ilgili yazarlar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yayı (Uyarılma): 2004

PDF İndirme: Ölçeğin orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: [ogretmen-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Y?lmaz, M., Köseo?lu, P., Gerçek, C., Soran, H. (2004). Yabancı dilde hazırlanan bir ö?retmen öz-yeterlilik ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 260-267.

Makalenin orijinal bağlantısı: efdergi.hacettepe.edu.tr

Ö?retmen Öz-yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 2 alt boyut ve 8 maddeden oluşmaktadır:

Başarı çökme davranışı (5 madde): En sorunlu öğrencilere bile sınavlar için gerekli konuları öğretebilirim.

Yenilikçi davranış (3 madde): Yeni gelişmeleri, bunlara üpheyle bakan meslektaşlarımla aksine uygulayabilirim.